

Rikkikääpäpimikkä

Liten svampsvartbagge
Eledona agricola

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Rikkikääpäpimikkä on pienikokoinen (2,5–3 mm), tummanruskea kovakuoriainen. Sen peitinsiivissä on sekä pitkittäisiä että poikittaisia harjanteita. Rosoiseen pintaan tarttuu helposti käävän itiöpölyä, joten kuoriainen näyttää usein harmahtavalta.

Elinympäristö ja levinneisyys

Rikkikääpäpimikän toukat elävät rikkikäävän itiöemissä. Koska rikkikääpä on yksivuotinen, yksilönkehitys tapahtuu nopeasti syyskesän aikana. Aikuisia löytää yleensä kuivista, jo kovettuneista itiöemistä. Suurin osa rikkikääpäpimikkälöydöistä on tehty vanhojen tammien rikkikäävistä. Koska kääpä kasvaa myös muissa lehtipuissa kuin tammissa, voi lajia satunnaisesti löytää sellaisistakin metsistä, joissa ei kasva tammia. Suomessa rikkikääpäpimikkä on lounainen laji, jonka esiintyminen keskittyy Turun ympäristöön. Itäisin havainto on pääkaupunkiseudulta. Ahvenanmaalta tunnetaan vain vanhoja havaintoja.

Nykytila ja uhkatekijät

Rikkikääpäpimikkä on uhanalaistunut metsien puulajisuhteiden muutosten, lahoppuun, vanhojen metsien ja kookkaiden puiden vähenemisen takia. Vanhojen puistopuiden kaataminen hävittää myös lajille sopivia elinympäristöjä. Erityisesti vanhojen tammimetsien vähyys rajoittaa lajin esiintymistä.

Hoitosuositukset

Rikkikääpäpimikän esiintymispaikalla ja sen lähiympäristöissä tulisi säätää vanhat tammet ja kaikki puut, joissa on rikkikääpää.

Lähteet

Ehnström, B. & Axelsson, R. 2002. Insektsnag i bark och ved. ArtData-banken, SLU, Uppsala. 512 s.

Kuva: Juhani Päivärinta